

ΕΤΟΣ 71ον

17 Σεπτεμβρίου 2023

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 38 (3668)

ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗ

Τό σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα προέρχεται από την προς Γαλάτας 'Επιστολή του αποστόλου Παύλου και σε αυτό γίνεται λόγος για τον νόμο και την πίστη. Τί ήταν ο νόμος της Παλαιάς Διαθήκης για τους ανθρώπους πριν από τον Χριστό και τί είναι η πίστη τώρα που ήλθε ο Χριστός. Νόμος, στον οποίο πολύ συχνά αναφέρεται ο Παύλος, είναι, κυρίως, τό πλήθος των νομικών και λατρευτικών κανόνων, οί τυπικές διατάξεις της Παλαιάς Διαθήκης, όπως οί έξωτερικοί έξαγνισμοί, οί θυσίες, ή τήρηση των άργιών, μέ πρώτη αυτή του Σαββάτου.

Είναι ή διδασκαλία που δόθηκε από τον Θεό στον άνθρωπο για να κανονίζει την διαγωγή του και να διαμορφώνει τό ήθος του. Δηλαδή ένας άγιος τρόπος του Θεού για να φυλαχθούν, να προστατευθούν οί άνθρωποι και να προετοιμασθούν για να δεχθούν την πίστη και την χάρη του 'Ιησού Χριστού. 'Επομένως, όπως έπισημαίνει σε άλλο κεφάλαιο της προς Γαλάτας ο Παύλος, «ο νόμος παιδαγωγός ήμών γέγονεν εις Χριστόν, ίνα έκ πίστεως δικαιωθώμεν· έλθούσης δε της πίστεως ούκέτι υπό παιδαγωγόν έσμεν» (Γαλ. 3,24-25).

'Η χάρις και ή αλήθεια

'Ο ευάγγελιστής 'Ιωάννης έπισημαίνει ότι «ο νόμος διά Μωυσέως έδόθη, ή χάρις και ή αλήθεια διά 'Ιησού Χριστού έγένετο» ('Ιωάν. 1,17). 'Η χάρις και ή αλήθεια ήλθε σε έμάς διά του 'Ιησού Χριστού. 'Ο νόμος παραχωρεί την θέση του στην νέα πραγματικότητα που έφερε ο Χριστός στην ζωή των ανθρώπων. Μέ αυτήν μάς προσφέρεται ή δυνατότητα μέσω της πίστεως, του βαπτίσματος, της θείας Εύχαριστίας και της μετοχής μας στην ζωή της 'Εκκλησίας να υπάρχουμε ως μέλη του Σώματός Του μέ κεφαλή 'Εκείνον· να γινόμαστε «θείας κοινωνοί φύσεως»

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Γαλ. β' 16-20)

Σωτηρία ἐν Χριστῷ

Ἀδελφοί, εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεῦσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἄρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἂν κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.

(Β' Πέτρ. 1,4)· νά μετέχουμε στὸν Σταυρό καί τὴν Ἀνάστασή Του. Ὁ Χριστός εἶναι ἡ ὑποστασιοποιημένη Ἀλήθεια, ἡ ὁποία παρέχεται στὸν ἄνθρωπο ὡς Χάρις μέ σκοπό τὴν ἐν Θεῷ ἀναγέννησή του. Πολύ εὐστοχα ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὑπογραμμίζει ὅτι ἔργο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦταν νά δημιουργήσει τὸν ἄνθρωπο, ἐνῶ τῆς Καινῆς νά τὸν μεταμορφώσει σέ ἄγγελο.

Ἡ ἐκ πίστεως δικαίωση

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέ ἀπόλυτη σαφήνεια καταθέτει τὴν ἐν Χριστῷ ἐμπειρία του, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν δικαιώνεται ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, τὴν τήρηση τῶν διατάξεων του, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό, ἡ ὁποία βιώνεται ὡς ἀληθινὴ καὶ οὐσιαστικὴ σχέση μέ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἐάν γιὰ τὴν δικαίωση, τὴν ἀπολύτρωση, τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου ἀρκοῦσε ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, τότε θά ἦταν περιττὴ ἡ ἐνανθρώπιση καὶ ἡ ἐπί γῆς παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτό καὶ ἐπισημαίνει πρὸς ὅσους ὑποστήριζαν πῶς ἡ σωτηρία προέρχεται ἀπὸ τὴν τήρηση τοῦ νόμου, ὅτι ἡ σταυρικὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία προσφέρθηκε γιὰ τὴν δικαίωση τοῦ ἀνθρώπου, κατήργησε τὴν σημασία τῶν νομικῶν διατάξεων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἐπέφερε τὴν καταλλαγὴ, τὴν συμφιλίωση τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸν Θεό.

Πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό

Πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό σημαίνει ὅτι ἀναγνωρίζω πραγματικὰ στὸ πρόσωπό Του Αὐτὸν πού ἀπέστειλε ὁ Πατέρας· σημαίνει ὅτι ἀποδέχομαι τὰ λόγια καὶ τίς ἐντολές Του, ὅτι διακινδυνεύω τὸ πᾶν γιὰ τὴν Βασιλεία Του, ὅτι δέχομαι νά χάσω τὰ πάντα γιὰ νά κερδίσω Ἐκεῖνον. Ἡ πίστη

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, ἐπειδὴ ξέρομε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν σώζεται ἀπό τὰ ἔργα τοῦ νόμου, ἀλλά μόνον ἀπό τήν πίστη στόν Ἰησοῦ Χριστό, γι' αὐτό καί ἐμεῖς πιστέψαμε στόν Ἰησοῦ Χριστό γιά νά σωθοῦμε μέ τήν πίστη στόν Χριστό καί ὄχι ἀπό τὰ ἔργα τοῦ νόμου, γιατί ἀπό τὰ ἔργα τοῦ νόμου κανεῖς ἄνθρωπος δέν πρόκειται νά σωθεῖ. Καί ἂν στήν προσπάθειά μας νά σωθοῦμε ἀπό τόν Χριστό, βρεθήκαμε καί ἐμεῖς ἁμαρτωλοί, αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ Χριστός εἶναι διάκονος τῆς ἁμαρτίας; Ὁχι βέβαια. Γιατί, ἂν ὅ,τι γκρέμισα τό ξανακτίξω, τότε ἀποδεικνύομαι ὅτι διέπραξα παράβαση πού τό γκρέμισα. Γιατί μέσω τοῦ νόμου ἐγώ πέδανα γιά τόν νόμο, γιά νά ζήσω μέ τόν Θεό. Ὁ παλαιός μου ἑαυτός σταυρώθηκε μαζί μέ τόν Χριστό καί ἔτσι πλέον δέν ζῶ ἐγώ, ἀλλά μέσα μου ζεῖ ὁ Χριστός. Αὐτό πού ζῶ μέσα μου τώρα, τό ζῶ μέ τήν πίστη στόν Υἱό τοῦ Θεοῦ πού μέ ἀγάπησε καί παραδόθηκε γιά μένα στόν θάνατο.

(Ἀπό τή νέα ἔκδοση: Ἡ Καινή Διαθήκη, τό πρωτότυπο κείμενο μέ νεοελληνική ἀπόδοση τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Χρ. Βούλγαρη, ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

αὐτή ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο στήν συσταύρωση μέ τόν Χριστό, ὅπως τονίζει ὁ Ἀπόστολος. Ὁ Παῦλος ἔχει σταυρωθεῖ καί ὅμως ζεῖ. Σταυρώθηκε καί νεκρώθηκε ὁ παλαιός ἄνθρωπος (Ρωμ. 6,6), ἀλλά ζεῖ ὁ νέος.

Πέθανε ὡς πρός τήν ἁμαρτία γιά νά ζωοποιηθεῖ μέσα του ἡ χάρις καί ἡ ἀλήθεια καί γιά νά ζήσει τόν χριστιανικό τρόπο ὑπάρξεως. Αὐτός ὁ καινούργιος τρόπος ζωῆς δέν εἶναι μόνον ἀνθρώπινο κατόρθωμα, ἀλλά καρπός μετοχῆς στήν ζωή τοῦ Χριστοῦ καί τήν χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ὡς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καλεῖ τόν ἄνθρωπο σέ ἀπόλυτη αὐταπάρνηση καί ἐπανατοποθέτηση ἐνώπιόν του. Δηλαδή τόν καλεῖ νά ἐξέλθει ὄχι μόνο ἀπό τὰ πάθη καί τίς κακίες του, ἀλλά καί ἀπό τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του.

Γι' αὐτό ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ δέν χωράει στόν κοσμικά σκεπτόμενο ἄνθρωπο (Ἰωάν. 8,37), καθότι εἶναι πυρκαγιά πού καίει τά πάντα, γιά νά φανερωθεῖ ἡ ζωή τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Βεβαίως, ὁ πιστός ἐξακολουθεῖ νά δέχεται τήν δυσμενῆ ἐπίδραση τῆς ἁμαρτίας. Ὁμως, ἐφόσον ἡ ζωή του εἶναι ἤδη ζωή κοινωνίας μέ τόν Ἐσταυρωμένο, Ἀναστημένο καί Δεδοξασμένο Χριστό, ὑπερβαίνει διά τῆς πίστεως, τῆς μετανοίας καί τῆς ὑπακοῆς στίς θείες ἐντολές τόν παλαιό ἄνθρωπο «σύν τοῖς παθήμασι καί ταῖς ἐπιθυμίαις» (Γαλ. 5,24)· ἀποκτᾷ τό σταυρικό καί ἀναστάσιμο ἦθος καί δέν παύει νά στηρίζεται καί νά ἐλπίζει στό ἔλεος καί τήν ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Ἀρχιμ. Ν. Κ.

17 Σεπτεμβρίου 2023: ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ

Σοφίας καί τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς Πίστεως, Ἀγάπης καί Ἐλπίδος, μαρτ. (†137).
Ἦχος: πλ. β΄ – Ἑωθινόν: Δ΄ – Απόστολος: Γαλ. β΄ 16-20 – Εὐαγγέλιον: Μάρκ. η΄ 34 - θ΄ 1.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 24 Σεπτεμβρίου, Α΄ Λουκᾶ.
Απόστολος: Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ε΄ 1-11.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΩΝ

Σέ μιά περίοδο πολλαπλῶν ιδεολογικῶν, πνευματικῶν καί κοινωνικῶν συγχύσεων, ἡ λειτουργία τοῦ Φροντιστηρίου Ὑποψηφίων Κατηχητῶν ἔρχεται νά προσφέρει στους νέους πού ποθοῦν νά διακονήσουν τήν Ἐκκλησία –μέσα ἀπό τό ἔργο τῆς Κατήχησης τῶν παιδιῶν καί τῶν ἐφήβων– τή δυνατότητα νά καταρτιστοῦν πρακτικά ἀλλά καί βιωματικά καί συγχρόνως νά τοῦς καταστήσει μετόχους ἀνάληψης εὐθυνῶν γιά τήν ἀξιόπιστη μαρτυρία τῆς πίστεως, τῆς λειτουργικῆς ζωῆς καί τοῦ Εὐαγγελικοῦ Λόγου.

Ἡ διάρκεια τῶν σπουδῶν εἶναι διετής. Τά μαθήματα τοῦ Α΄ ἔτους πραγματοποιοῦνται κάθε Σάββατο 4:00 ἕως 6:30 μ.μ., καί τοῦ Β΄ ἔτους τήν ἴδια ἡμέρα ἀπό τίς 7:00 ἕως 9:30 μ.μ.

- Προϋποθέσεις: Γίνονται δεκτοί σπουδαστές καί τῶν δύο φύλων, ἡλικίας 18-40 ἐτῶν, ἀφοῦ προσκομίσουν: α. Ἀποδεικτικό σπουδῶν (τουλάχιστον Ἀπολυτήριο Λυκείου), καί β. μιά πρόσφατη φωτογραφία.
- Ἐναρξη μαθημάτων: Τό Σάββατο 30 Σεπτεμβρίου θά πραγματοποιηθεῖ ἡ ἔναρξη τῶν μαθημάτων τοῦ Φροντιστηρίου.
- Γιά περισσότερες πληροφορίες οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νά ἀπευθίνονται: α. Στό Γραφεῖο Κατηχήσεως καί Νεότητος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τηλ. 210 7272347-348 (8 π.μ. - 2 μ.μ. ἐκτός Σαββάτου καί Κυριακῆς) β. Στό ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο: katixisi@apostoliki-diakonia.gr γ. Στό facebook τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας <https://www.facebook.com/apostoliki.diakonia> καί δ. Στήν ἱστοσελίδα τοῦ Ὄργανισμοῦ www.apostoliki-diakonia.gr στήν ἐνότητα *Ποιοί εἴμαστε - Τομέας Κατηχήσεως καί Ὁρθοδόξου Μαρτυρίας*.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr

---